

॥ बुश् - मन्मोहनसिंह - समागमः ॥।

अमेरिकादेशजनाधिपेन्द्रो

ज्वलज्ज्वलङ्ङालरमण्डिताङ्गः ।

सद्यः खसेनाप्रथमाङ्ङितेन

खगामियानेन नभो विदार्य ॥ १ ॥

दिल्लीविमानालयमेत्य तूर्णं

रक्ते कुथे^१ राजगतिं प्रदर्श्य ।

प्रगल्भगत्या भरतस्य देशं

बुश्नामराजा^२ झटिति प्रविश्य ॥ २ ॥

सहासलोलं परमाणुबम्ब -

सहस्रनेत्रैर्युगपत्समीक्ष्य ।

अमात्यवर्गैर्वणिजप्रकर्षैः

काण्डीति^३ लारेति^४ वृतोऽप्सरोभिः ॥ ३ ॥

आकर्णपर्यन्तमपावृतेन

सुस्मेरवक्त्रेण तडिद्रदेन ।

प्रसादनार्थं परमाणुलिप्त -

मिष्टान्नवस्तुप्रकरणं प्रकीर्य ॥ ४ ॥

सम्मोहितं किङ्करतुल्यशीलं

मन्मोहसिंहं परिष्वजेऽजं ।

प्रयोजनापेक्षितया प्रभूणां

प्रायश्चलं गौरवमाश्रितेषु ॥ ५ ॥ (कुलकम्)

^१कुथ = carpet

^२Bush

^३काण्डी = Condi = Condaleeza Rice, Secretary of State

^४लारा = Laura = Bush's wife Laura

बुश्नामराजा मन्मोहसिंहं परिष्वजे , इति अन्वयः। बुश् अमेरिकादेशराष्ट्रपतिः इति सुविज्ञातम्। स राजा एव। अमेरिका-देश-जनाधिपेन्द्रः इन्द्रतुल्यः अमेरिकादेशराष्ट्रपतिः , ज्वलज्-ज्वलङ्-डालर-मण्डिताङ्गः डालरः इति अमेरिकादेशरूप्यकं अपि विदितमेव , उज्वलङ्गिः डालरैः मण्डितानि सर्वाणि अङ्गानि यस्य सः , देवानामपि दीव्यमानानि अङ्गानि भवन्ति। ख-सेना-प्रथम-अङ्कितेन Air Force One इति नामितेन खगामियानेन आकाशगामि-विमानेन , सद्यः नभः विदार्य हठात् विहायसं भित्वा , दिल्ली-विमानालयं तूर्णं एत्य दिल्लीनगरस्य विमानलयं शीघ्रं आगत्य , रक्ते कुथे राजगतिं प्रदर्श्य - दृष्टः राजा प्रसारिते रक्तकुथे स्वपदाभ्यां गम्भीरराजगतिं प्रदर्शयति इति सुप्रसिद्धं। सहास-लोलं परमाणु-बम्ब-सहस्र-नेत्रैः युगपत् समीक्ष्य परमाणुबम्बाणि एव नेत्राणि तैः युगपत् एकत्र वीक्ष्य। इन्द्रस्यापि सहस्रं नेत्राणि सन्त्येव , तत्कालमात्रमित्रभुतं पुरुषं आदरेण तैः सहस्रनेत्रैः युगपत् समीक्षते इति सुविज्ञातम्। अमात्यवर्गैः वणिजप्रकर्षैः काण्डीति लारेति अप्सराभिः वृतः काण्डी इति विदेशमन्त्रिणी , लारा इति भार्या , एताभ्यां इतराभिः च अप्सरतुल्याभिः , अपि च अमात्यवर्गैः वणिजप्रकर्षैः वृतः , इन्द्रः अपि एवमेव अप्सराभिः अन्यैः च सर्वदा परिवृतः भवति। आ-कर्ण-पर्यन्तं अपावृतेन सु-स्मेर-वक्त्रेण तडिद्-रदेन तडिदेव रदं अथवा तडिद् इव विद्युत् इव द्योतमानं रदं दन्तं तडिद्दं , तडिद्ददानि यस्य तत् तेन तडिद्देन वक्त्रेण , इन्द्रस्य आयुधेषु तडिद् एकः आयुधः , स्मेरवक्त्रं कर्णपर्यन्तं अपावृतम् इव दृश्यते , तद्बद्धनेन। प्रसादनार्थं भारतीयदेशीयान् प्रसादयितुं परमाणु-लिप्त-मिष्टान्न-वस्तु-प्रकरान् प्रकीर्य कतिचित् परमाणुवस्तूनि पारितोषिकानि इव विकीर्य। प्रगल्भगत्या भरतस्य देशं बुश्नामराजा झटिति प्रविश्य , बुश्नाम अमेरिकादेशराष्ट्रपतिः भारतदेशे सत्वरं आविर्भूय। किङ्कर-तुल्य-शीलं अमुं भारतप्रधानमन्त्रिणं किङ्करं इति मनसि कृत्वा - एतत् न तथ्यं - केवलं बुश्नामकस्य मनसि एवम् भावम् भवति। सम्मोहितं अजं मन्मोहसिंहं परिष्वजे एषः यागबलिः इव अजः इति च बुश्नामकेन मनःकल्पनं। मन्मोहन्सिंहः सम्मोहितः इव आचरति , तं बुश्नामराजा आलिलिङ्ग।

बुश्-नाम-राजा अमेरिका-देश-जनाधिपेन्द्रः = The Kingly Bush, the American President, who was like Indra himself, ज्वलज्ज्वलङ्गडालरमण्डिताङ्गः = whose whole body was decorated with shining Dollars, सद्यः = all of a sudden, ख-सेना-प्रथमाङ्कितेन ख-गामि-यानेन = riding on an airplane called Air-Force One, नभो विदार्य = came ripping through the skies, दिल्ली-विमानालयम्-एत्य तूर्णम् = reached Delhi airport in a hurry, रक्ते कुथे राजगतिं प्रदर्श्य = displayed his imperial gait on the red carpet (extended to him), प्रगल्भ-गत्या भरतस्य देशं झटिति प्रविश्य = with a swift and forceful march, entered India, सहासलोलं परमाणु-बम्ब-सहस्र-नेत्रैः युगपत् समीक्ष्य = and in a joking man-

ner, focussed as it were, his thousand eyes of atom bombs (on Manmohan Singh), अमात्यवर्गैः वणिजप्रकर्षैः काण्डी इति लारा इति अप्सरोभिः वृतः = surrounded by his ministers, fancy businessmen, and heavenly damsels, Condi and Laura, आकर्ण-पर्यन्तं अपावृतेन सुस्मेर-वक्त्रेण तडिद्-रदेन = with a smile extending to his ears and flashing his lightning like teeth, प्रसादनार्थं परमाणु-लिप्त-मिष्टान्न-वस्तु-प्रकरान् प्रकीर्य = and scattering lots of sweatmeats consisting of nuclear goodies, परिष्वजे = embraced मन्मोहसिंहं किङ्करतुल्यशीलं सम्मोहितं अजं = Manmohan Singh who looked like a servile and encaptivated sacrificial goat.

प्रयोजनापेक्षितया प्रभूणां आश्रितेषु गौरवम् प्रायः चलं = Generally, to suit their own selfish puposes, the powerful ones will bestow temorary honors on their “friends” and “associates”.

Note: These verses on the meeting of Bush and Manmohan Singh (fortutiously named the same as Manmatha) are based on an the goings on between Indra and Manmatha, poetically described by Kalidasa. Indra, the king of the heavens, the Lord of the Gods, has a shining body, has a thousand eyes, has heavenly damsels around him, has vehicles that fly in the air, has lightning has one of his weapons and accepts animals (including meek goats) offered to him in sacrifice. When he makes up his mind to get someone do an errand for himself, Indra can come down with a sweet disposition and focus his thousand eyes with charm on this utterly beguiled person. Thus goes the first verse in the 3rd Canto of Kumarasambhava by Kalidasa, which is quoted below. Here Indra shows all his charm on Manmatha, the God of Love, so Manmatha can disturb the penance of Lord Shiva and get Shiva to fall in love with Parvathi and beget a son who will save the Gods from the demons.

तस्मिन् मघोणस्त्रिदशां विहाय
 सहस्रमक्षणां युगपत्पपात ।
 प्रयोजनापेक्षितया प्रभूणां
 प्रायश्चलं गौरवमाश्रितेषु ॥

The last two lines from the Kalidasa verse above appear in my verses on Bush, and also in my verses on Manmohan Singh, which follows.

नाऽजः स सिंहो मनमोहनाख्यः
प्रधानमन्त्री भरतस्य देशे ।
पवित्रदेशे शतकोटिलोक-
प्रजाप्रभुत्वे⁵ बहुमान्यदेशे ॥ ६ ॥
प्रत्यर्थिभूतैरनिवार्यमित्रैः
स्वपक्षसङ्घैः कटुवामचारैः ।
प्रगामिचर्यप्रहतिप्रसक्तैः
कीर्णानि विघ्नानि निवार्य तूर्णम् ॥ ७ ॥
उद्योगनिष्ठाश्च विचक्षणाश्च
महोच्चविद्यालयतीर्णकाश्च ।
उद्योगशालापदवीषु योज्या
इत्येव मत्वा यतनं प्रकुर्वन् ॥ ८ ॥
स्वामात्यवर्गैः सचिवैश्च दत्ताः
प्रवीणयुक्तीः सुविधं प्रयुज्य ।
व्यपोहितुं तान् परमाणुवस्तु-
भूतैलराहित्यविकारदोषान् ॥ ९ ॥
स्वदेशभक्त्या स्वमतिं विगुह्य
संमोहायामास विदेशमुख्यं ।
प्रयोजनापेक्षितया विदग्धा
नृत्यन्ति कालोचितनर्तनानि ॥ १० ॥ (कुलकम्)

⁵प्रजाप्रभुत्वं = democracy

मनमोहनाख्यः मनमोहनसिंहः स सिंहः, न कोऽपि अजः, कथं सिंहः अजः भवति। पवित्र-देशे पुण्यभूमौ, बहु-मान्य-देशे सर्वैरपि देशैः मानितदेशे, शत-कोटि-लोक-प्रजा-प्रभुत्वे शतकोटिजनयुते जनतन्त्रदेशे, एवम्भूतदेशे एवम्भूतदेशस्य यावत् सः प्रधानमन्त्री। प्रत्यर्थि-भूतैः निजार्थविरोधिभिः, अनिवार्य-मित्रैः अप्रतिषेधैः मित्रैः, स्वपक्ष-सङ्घैः स्व-पक्षस्तियैरपि, कटु-वाम-चारैः दुष्करैः वामचारैः (Communists), प्रगामि-चर्य-प्रहति-प्रसक्तैः सर्वाकरेण प्रगामिशासनघातने प्रसक्तैः, कीर्णानि विघ्नानि कथमपि तूर्णं शीघ्रम्, निवार्य। उद्योग-निष्ठाश्च स्वबलेन उद्यमनं चिकीर्षवः, विचक्षणाश्च प्राज्ञाः, महोच्च-विद्यालय-तीर्णकाश्च विश्वविद्यालयेभ्यः तीर्णाः स्नातकाः इति यावत्, उद्योग-शाला-पदवीषु योज्या कार्यालयेषु कर्मचारीपदवीषु नियोजनीयाः, इत्येव मत्वा, तदर्थं यतनं प्रकुर्वन् प्रयत्नं कुर्वन्। परमाणु-वस्तु-भू-तैल-राहित्य-विकार-दोषान् परमाणुवस्तुविषये न्यूनत्वं भूतैलविषये न्यूनत्वं इत्यादि राहित्यविकारदोषान् उत्पन्नकृषान् तान् व्यपोहितुं निवारयितुं, स्वदेशभक्त्या स्वमतिं स्वमनसि स्थितां मतिं विगुह्य अप्रकटीकुर्वन्। विदेशमुख्यं अमेरिकादेशजनाधिपतिं संमोहायामास।

मनमोहनाख्यः न अजः स सिंहः = Manmohan Singh was not a goat, in fact, he was a lion, प्रधान-मन्त्री भरतस्य देशे पवित्र-देशे शत-कोटि-लोक-प्रजा-प्रभुत्वे बहु-मान्य-देशे and indeed, the Prime Minister of India of the sacred and highly respected country which is a democracy of a billion people, तूर्णम् = who quickly निवार्य = deflected कीर्णानि विघ्नानि = the obstacles placed अनिवार्य-मित्रैः = by the unavoidable friends -स्वपक्ष-सङ्घैः = belonging to his own coalition, कटु-वाम-चारैः = the followers of a stringent left path (communists), प्रत्यर्थि-भूतैः = obstructionists, प्रगामि-चर्य-प्रहति-प्रसक्तैः = and those who were intent on stopping his progressive measures, इति इव मत्वा = and thinking that उद्योग-निष्ठाश्च = those who are bent on hard work, विचक्षणाश्च = and those who are intelligent, महोच्च-विद्यालय-तीर्णकाश्च = and those who have graduated from universities, उद्योग-शाला-पदवीषु योज्याः = should be given employment in appropriate work-places, यतनं प्रकुर्वन् = tries hard (to find them employment in India or in foreign countries, especially America), स्व-अमात्य-वर्गैः सचिवैः च दत्ताः प्रवीणयुक्तीः सुविधं प्रयुज्य = and employing well the clever strategies worked out by his ministers and advisers, व्यपोहनार्थं परमाणु-वस्तु-भू-तैल-राहित्य-विकार-दोषान् = to solve the problems created by shortages of petroleum and nuclear materials, स्वदेशभक्त्या = and with his patriotism to India, स्व-मतिं विगुह्य = concealed his own

thinking (from the American President), संमोहयामास विदेश-मुख्यं = and enthralled Bush, the American President.

विदग्धाः नृत्यन्ति कालोचित-नर्तनानि प्रयोजनापेक्षितया = The wise ones will dance to the tunes of the moment for the sake of their own purposes.